האיש מקדש פרק שני קידושין נא.

המרבה במעשרות. המפרישין אחד מחמשה שמנה מרבעה לחולין כגון זה ומדד מחמשה: **מעשרותיו מקולקלין.** דטבל ומעשר מעורבין זה בזה שהכרי כולו טבל הוה וכשמנה מרבעה לחולין לא היה לו ליטול מן הכרי למעשר אלא חצי מדה תמיסית והוא הפרישה מדה שלמה ושם מעשר לא חל עליו אלא כפי חשבון ומצא השאר עכל ואסור לכל אדם עד [6]שיתקנה ואם איתא דכל שאינו בזה אחר זה אינו בכת אחת כלל אמאי פירותיו מתוקנין ולמה חל שם מעשר אפי' לפי חשבון הרי אינו בזה אחר זה שאם הפרישם פעם אחת וחזר והפרישם לא היה שם מעשר חל על האחרון: **דאם אמר תתקדש פלגא פלגא דחיטתא קדשה.** הלכך כשהפרישם בכת אחת יותר מכשיעור יש לו למעשר לחול על כל מה ומה לפי חשבון ואיכא למימר דנתפשו כולהו לפי חשבון אבל גבי אחיות ליכא למימר נתפשו קצת קידושין אבל חדא וחדא: **דליכא לאלפין.** כשמנה תשעה אינו יכול להוציא שנים ואומר אני כל אחד יהא מעשר ויקרב לאלפין ולאלפין ונמי בזה אחר זה שאחר שקרא לעשירי עשירי [7]וחזר וקרא לאחד עשר עשירי אינו קדוש: **ואחד עשר מעורבין.** אחד מהן מעשר גמור אבל אינו ידוע איזה הוא והשני שם שלמים עליו כדין אחד עשר שקרא עשירי אחר שטעה וקרא לעשירי תשיעי דקי"ל שהוא שלמים כדלקמן אלא הוי נמי שלמים שהרי אחד עשר זה אף הוא אחר קריאת תשיעי נקרא עשירי והרי הן מעורבים וירעו עד שיתאמתו[8] ויביא בהמת חולין ויאמר כ"מ שהן שלמים יהא מחולל על בהמה זו ויקרב זו שלמים והשניים נאכלין לבעלים שטעה שפק מעשר ומעשר בהמה נאכל כמומו לבעלים והא הכא דאינו בזה אחר זה דאינו קרא לעשירי עשירי לא קדש אחד עשר כלל וכי [9]קראהו בהדי תשיע חד מינייהו מעשר לפטור את התשעה: **שאני מעשר דאיכא בטעות.** אם טעה מלקרות העשירי כשמו הוי מעשר דתנן [קרא] לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר שבא אחריו אל זה קרא עשירי (עד) שלשתן מקודשין ופוף המשנה תשיעי נאכל כמומו והעשירי מעשר ואחד עשר קרב שלמים וליף לה מקראי הלכך כי היכי דחל שמו על הטעות חל נמי כי נפיק אחד עשר בהדיה ולא הפסיד העשירי את שמו בכך אבל קידושין דליתנהו בטעות אינו [10]בזה אחר זה בכל מקום שאינו [11]בכת אחת: **והרי פודה.** לחמי תודה: **דליתנהו בטעות.** שאם שחט תודה על הרבעים חלות ומתכוון לשחוט לצאת שאינן אוחזן שבדעתו לא קדשו דתנן (מיר דף לא.) הקדש טעות כ"ש אומרים הקדש וכ"ה אומרים אינו הקדש: **וליתנהו בזה אחר זה.** שאם שחטה על הרבעים חלות וחזר ואמר על הרבעים אחרות יקדשו גם אלו עם אלו לא קדשו שהתודה טעונה הרבעים חלות כדאמרינן במנחות (דף עו.) ושחיטת הזבח מקדשתן קדושת הגוף כדאמרינן התם (דף עח:) קרבנו על זבח מלמד שאין הלחם קדוש אלא בזביחה דהאי קרבנו בלחם משמעי דכתיב על חלות לחם ממץ יקריב קרבנו וגו': **על שמוטים חלוט.** הבא אלא לעזרה שמוטים: **קדשו הרבעים מפוך שמוטים.** ויוצא ידי תודתו והתם מפרש היכי [12]מתאכלים: **לא קדשו.** קא סלקא דעתך בדרבה פליגי דאמר כל שאינו בזה אחר זה אינו בכת אחת ומקשי לה מדמחזקיה שהיה רבו של ר' יוחנן כדאמרינן (13)בעירובין (דף כד.) גבי סנדל שנפסקה אחת מתרסיותיו: **היכא דאמר וכו'.** כלומר היכא דלא נתכוון שיקדשו אלא הרבעים ואת השאר הבא לאחריות שאם יאבדו או יטמאו אלו יהו אלו תחתיהן: **לא קדשו.** כלומר לא נתכוון שיקדשו הרבעים בלא שמנים שבדקניהו ואמר ר'(לכולכם) (איזן), או אמר לאחיות אחת מכם מקודשת וקבלה האחת בשליחות חברתה שאינו יכול לישא אחת מהן שמא אחות אשתו היא. **את החמור.** נותן מתנה לנולד ולעובר שבמעי אמו או לחמור שאמר קני את וחמורי. לרב הכונא אינו קונה כלום גם הנולד שהרי לא הקנה לזה בלא זה, וחמור או (עבד) [עובר] לאו בני קנין נינהו, הבא נמי לא קדש האחרות אלא כמו שקדש האחיות והאחיות אינן מקודשות דכל שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו.

[6]המרבה במעשר פירותיו מתוקנים ומעשרות מקולקלין ואמאי נימא כל שאינו בזה אחר זה אפי' בבת אחת אינו אמר ליה שאני מעשר דאיתיה לחצאים דאי אמר [7]תתקדש פלגא [8] דחיטתא קדשה והרי מעשר בהמה דליכא לחצאין וליכא בזה אחר זה

[9]**ואמר [10]רבא [11]יצאו שנים בעשירי וקראן עשירי עשירי ואחד עשר מעורבים זה בזה[12] שאני מעשר בהמה דאיתיה בטעות [13]דתנן [14]קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי שלשתן מקודשין הרי תודה דליתא בטעות וליתא נמי בזה אחר זה ואיתמר [15]תודה שנשחטה על שמונים חלות חזקיה אמר קדשי לה ארבעים מתוך שמונים ור' יוחנן אמר [16]לא קדשי לה ארבעים מתוך שמונים לאו איתמר עלה אמר [17]ר' יהושע בן לוי [18]הכל מודים כל היכא דאמר קדשי לה ארבעים מתוך שמונים קדשי לא יקדשו ארבעים אלא אם כן קדשי שמונים לא קדשי לא נחלקו אלא בסתם מר סבר לאחריות קא מיכוון ומר סבר לקרבן גדול קא מיכוון ורבא למה ליה לשנויי כרבה תיפוק ליה קידושין שאין מסורין לביאה נינהו לדבריו דרמי בר חמא קאמר:**

[19]**איתמר קידושין שאין מסורין לביאה אביי אמר [20]הוו קידושין רבא אמר לא הוו קידושין אמר [21]רבא בר אהינא אסברא לי יכי יקח איש אשה ובעלה קידושין המסורין לביאה הוו קידושין קידושין שאין מסורין לביאה לא הוו קידושין תנן המקדש אשה ובתה או אשה ואחותה כאחת אינן מקודשות הא אחת מאשה ובתה או מאשה ואחותה מקודשת ואמאי קידושין שאין מסורין לביאה נינהו תיובתא דרבא אמר לך רבא ולטעמיך אימא סיפא מעשה בחמש נשים ובהן שתי אחיות וליקט אחד בלבלה של תאנים ושלהן היתה ושל שביעית היתה ואמר הרי כולכם מקודשות לי בבלבלה זו ואמרו חכמים אין אחיות מקודשות אחיות הוא דאינן מקודשות הא נכריות מקודשות ה"ד אילימא דאמר[22] כולכם קני [23]את וחמור הוא ואת וחמור לא קנה אלא**

קידושין שאין מסורין [24]לביאה **רבא אמר [25]לא הוו קידושין.** פי' בקונטרס דכתיב ובעלה דנעיגן לאיין לביאה וקשה דהא מייבי לאוין מיהם לאוין לביאה ותפסי בהו קידושין[26] לכך נראה לפרש קידושין שאין מסורין לביאה כלומר שאיסור הביאה ע"י קידושין והיינו היכא דקידש אחת משתי אחיות בסתם שמקודש הקידושין היתה כל אחת מהן מותרת ובכשיו ע"י הקידושין נאסרו שאינן אבל מייבי לאוין איסור הביאה לא נאה ע"י הקידושין שהרי מקודש לכן נאסרו בביאה כמו אחר הקידושין: **אחד**

[27]איתמר קידושין שאין מסורין לביאה אביי אמר [28]הוו קידושין רבא אמר לא הוו קידושין אמר [29]רבא בר אהינא אסברא לי יכי יקח איש אשה ובעלה קידושין המסורין לביאה הוו קידושין קידושין שאין מסורין לביאה לא הוו קידושין תנן המקדש אשה ובתה או אשה ואחותה כאחת אינן מקודשות הא אחת מאשה ובתה או מאשה ואחותה מקודשת ואמאי קידושין שאין מסורין לביאה נינהו תיובתא דרבא אמר לך רבא ולטעמיך אימא סיפא מעשה בחמש נשים ובהן שתי אחיות וליקט אחד בלבלה של תאנים ושלהן היתה ושל שביעית היתה ואמר הרי כולכם מקודשות לי בבלבלה זו ואמרו חכמים אין אחיות מקודשות אחיות הוא דאינן מקודשות הא נכריות מקודשות ה"ד אילימא דאמר[30] כולכם קני [31]את וחמור הוא ואת וחמור לא קנה אלא

[32]**[33]קרקאה בהדי תשע חד מינייהו מעשר לפטור את התשעה: שאני מעשר דאיתיה בטעות.** אם טעה מלקרות העשירי כשמו הוי מעשר דתנן [קרא] לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר שבא אחריו אל זה קרא עשירי (עד) שלשתן מקודשין ופוף המשנה תשיעי נאכל כמומו והעשירי מעשר ואחד עשר קרב שלמים וליף לה מקראי הלכך כי היכי דחל שמו על הטעות חל נמי כי נפיק אחד עשר בהדיה ולא הפסיד העשירי את שמו בכך אבל קידושין דליתנהו בטעות אינו [34]בזה אחר זה בכל מקום שאינו [35]בכת אחת: **והרי פודה.** לחמי תודה: **דליתנהו בטעות.** שאם שחט תודה על הרבעים חלות ומתכוון לשחוט לצאת שאינן אוחזן שבדעתו לא קדשו דתנן (מיר דף לא.) הקדש טעות כ"ש אומרים הקדש וכ"ה אומרים אינו הקדש: **וליתנהו בזה אחר זה.** שאם שחטה על הרבעים חלות וחזר ואמר על הרבעים אחרות יקדשו גם אלו עם אלו לא קדשו שהתודה טעונה הרבעים חלות כדאמרינן במנחות (דף עו.) ושחיטת הזבח מקדשתן קדושת הגוף כדאמרינן התם (דף עח:) קרבנו על זבח מלמד שאין הלחם קדוש אלא בזביחה דהאי קרבנו בלחם משמעי דכתיב על חלות לחם ממץ יקריב קרבנו וגו': **על שמוטים חלוט.** הבא אלא לעזרה שמוטים: **קדשו הרבעים מפוך שמוטים.** ויוצא ידי תודתו והתם מפרש היכי [36]מתאכלים: **לא קדשו.** קא סלקא דעתך בדרבה פליגי דאמר כל שאינו בזה אחר זה אינו בכת אחת ומקשי לה מדמחזקיה שהיה רבו של ר' יוחנן כדאמרינן [37]בעירובין (דף כד.) גבי סנדל שנפסקה אחת מתרסיותיו: **היכא דאמר וכו'.** כלומר היכא דלא נתכוון שיקדשו אלא הרבעים ואת השאר הבא לאחריות שאם יאבדו או יטמאו אלו יהו אלו תחתיהן: **לא קדשו.** כלומר לא נתכוון שיקדשו הרבעים בלא שמנים שבדקניהו ואמר ר'(לכולכם) (איזן), או אמר לאחיות אחת מכם מקודשת וקבלה האחת בשליחות חברתה שאינו יכול לישא אחת מהן שמא אחות אשתו היא. **את החמור.** נותן מתנה לנולד ולעובר שבמעי אמו או לחמור שאמר קני את וחמורי. לרב הכונא אינו קונה כלום גם הנולד שהרי לא הקנה לזה בלא זה, וחמור או (עבד) [עובר] לאו בני קנין נינהו, הבא נמי לא קדש האחרות אלא כמו שקדש האחיות והאחיות אינן מקודשות דכל שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו.

מסורת הש"ס

(6) מנחות נז: עירובין כ. תוס' דתמלי פ"ח הלכה י, (7) [כתב"י ידפו"ר: מיקדוש, וכמנל"ן], (8) עירובין כ. בכורות פ:, (9) [ל"ל רבה כ"ל בעירובין] [אמנם בבכורות רבא], (10) [עי' תוס' בכורות י ע"ב ד"ה תפסה, בפיה"מ (בנמסך לע"ז.)], (11) כ"ז סס, (12) מנחות עח: עירובין כ., (13) [בעירובין וכמנחות סס אחת ר' ירא וכל"ל], (14) [לקמן סד:] יבמות כג., (15) [לעיל ט:], (16) [בכתי"ר טקס: לטו], (17) כ"ג קמג. [ע"ש תוס' ד"ה ר"ש אמר קנה מתלה], (18) [בדפו"ר: שיתקנו], (19) [בדפו"ר: מזר], (20) [עי' עירובין נ ע"א תוד"ה עשירי, ומהרש"א סס], (21) [ל"ל קרינהו, (ועי"ש)], (22) [ל"ל בזה אחר זה], (23) [ל"ל מתתלי. (ועי"ש)], (24) [ל"ל לגילוי (ועי"ש)], (25) [ל"ל דנפו"ר], (26) [ל"ל אחה. (ועי"ש)], וכ"ה גרס"י שבריי"ן], (27) [לקמן סח ע"א],

תורה אור השלם

1. כי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו:

דברים כד א

הגהות הב"ח

(א) גמ' פלגא פלגא דחיטתא: (ב) רש"י ד"ה לא קדשו וכו' כעירובין. נ"ב פ' שני דף כ"ד ולאיתא נמי נמ' אלו קמיים דף קיב:

תוס' ר"י הזקן

חיפוק לי. דאפילו לא קידש אלא אחת מהן הואיל ולא פירש איזו אינה מקודשת לדידיה דהא לא ידעינן איזו היא אחות אשה. לדבריי דרמי. דמוקי לקרא לקדשן שתיהן כאחת. קדושין שאין מסורין לביאה. כגון שאמר אחת מבנותיך מקודשת דהא לא ידעינן (איזן), או אמר לאחיות אחת מכם מקודשת וקבלה האחת בשליחות חברתה שאינו יכול לישא אחת מהן שמא אשתו היא. **את החמור.** נותן מתנה לנולד ולעובר שבמעי אמו או לחמור שאמר קני את וחמורי. לרב הכונא אינו קונה כלום גם הנולד שהרי לא הקנה לזה בלא זה, וחמור או (עבד) [עובר] לאו בני קנין נינהו, הבא נמי לא קדש האחרות אלא כמו שקדש האחיות והאחיות אינן מקודשות דכל שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו.

עין משפט נר מצוה

קבב א מיי' פ"ח מהל' מעשר הלכה יד סמג עשין קלח שי"ע יו"ד סי' שלא סעיף עז:
קבד ב מיי' פ"ח מהל' כלאיים הלכה ד:
קבה ג מיי' שם הל' ה:
קבו ד ה מיי' פי"ב מהלכות פסולי מוקדשין הלכה טו:
קבז ו מיי' פ"ט מהל' תרומות הל' כ ג סמג עשין מח טוש"ע יו"ד סי' מז סעיף ב:

מוסף רש"י

המרבה במעשרות. אחד מחמשה לי משמונה, פירותיו. שטלק לזה אחד. מולין מתוקנין. אבל התעשרות שטתן לזי מקולקלין. שהרי נטל משורש בין כשנתן קב השמיני לא חל שם המעשר עליו אלא על הראוי למעשר. והשאר נטל הוא, דמעשר בהדיה אחד המחמת שישר אחד מעשרה, אלא דמי לתרומה שנטלה כעין יפה וכעין רעה. ולכסי פירותיה. דכתרומה לא כתיב בה שיעור (ערובין נ. וכעי"ז מנחות נד:). ואמאי. פירותיו מתוקנין, נימא כל שאינו בזה אחר זה. דאילו היה מפרש מעשר שבלכתו והדר שקל תו וקריבה עליה שם מעשר על מולין שנתקנו ככר לא חיל עליה שם מעשר, והשתא נמי כי אפרים הלי נוטרינהו עם מעשר לא ליחול שם מעשר אפילו על הראוי למעשר (ערובין נ.). שאני מעשרי. דלכי פירותיו מתוקנין דעל כל גרגר וגרגר שבו חל השם עליו לפי חשבון הראוי למעשר. כגון הפרש אחד מחמשה קדש כל גרגר חליי, דאי אמר תתקדש פלגא פלגא דחיטתא קדשה. והלי כיון דאפרש כפלים וקרא עליה שם מעשר כמאן דאמר תיקדוש כל חיטתא לפלגא (שם). ודהרי מעשר בהמה דליכא לאחצאין. דלי אמר חלי טלה זה חולין והחלי מעשר לא אמר כלום ליקדש אחת השבע העשירי יהיה קדש אמר רחמנא, יהיה כולו קדוש בשם מעשר. ולאיתא נמי בזה אחר זה. שאם קרא לעשירי עשירי ולאחד עשר עשירי אינו קדוש, וכי קרא לשנים עשירי כבר אחת אמרינן דאחד מנייהו מעשר נמוך. דאמר רבה עשירי ואמר דאמר מעשר נמוך. דאמר רבה עשירי ואמר דאמר מעשר נמוך. דאמר רבה עשירי ואמר דאמר